

Utdanningsstrategi 2013 – 2018

Oslo universitetssykehus HF

Oslo universitetssykehus - den ledende utdanningsarenaen i spesialisthelsetjenesten

Sammen med utdanningsinstitusjonene utdanner vi morgendagens helsearbeidere

Oslo universitetssykehus utdanner flere helsearbeidere enn noe annet norsk sykehus. I nært samarbeid med utdanningsinstitusjoner skal sykehuset være medvirkende til at det utdannes helsearbeidere basert på samfunnets fremtidige behov. Utdanning skal også bidra til at sykehuset innehar den kompetanse som et ledende universitetssykehus trenger.

Utdanning er en av helseforetakenes lovpålagte oppgaver og omfatter både grunn-, videre- og etterutdanning.

I instruks fra Helse- og omsorgsdepartementet pålegges helseforetakene å sørge for at universitetenes og høgskolenes behov for undervisning, opplæring og veiledning av helsefaglige studenter dekkes i samsvar med fastsatt utdanningspolitikk, eksterne forpliktelser og foretatte prioriteringer fra overordnede politiske organer og oppdragsgivere.

Utdanningsoppgaver for Oslo universitetssykehus er blant annet konkretisert i samarbeidsavtaler mellom sykehuset og utdanningsinstitusjonene, gjennom årlig oppdragsdokument fra eier og gjennom nasjonale regler for spesialistutdanning. Som universitetssykehus har sykehuset utdanningsoppgaver definert i forskrift^[1] for bruk av betegnelsen universitetssykehus. Blant vilkårene er at helseforetaket må samarbeide med ett eller flere universitet(er) som uteksaminerer medisiner og annet helsepersonell. Oslo universitetssykehus må bidra vesentlig i forskningsbasert utdanning i medisinske fag og i annen helsefaglig utdanning, samt i doktorgradsutdanning. Det stilles også krav om at kandidatene har det vesentlige av sin praktiske og teoretiske undervisning ved sykehuset. Samlet innebærer dette at sykehuset har et nært og forpliktende samarbeid med universitet og høyskoler i bidrag til utdanning av helsepersonell. Sammen med den utstrakte forskningsaktiviteten bidrar utdanning også til universitetssykehusets egenart.

Oslo universitetssykehus innehar det største medisinske og helsefaglige miljøet i Norge, og er landets mest komplette sykehus. Derfor har sykehuset et særskilt ansvar for å bidra til både bredde- og spisskompetanse i utdanning av medarbeidere til helsesektoren.

1. Hva utdanningsstrategien omfatter

Utdanningsstrategien bygger på Strategi for Oslo universitetssykehus 2013-2018. Den må også sees i sammenheng med sykehusets Forskningsstrategi, Innovasjonsstrategi og Strategi for brukermedvirkning.

Utdanningsstrategien omfatter:

- Det lovpålagte ansvaret sykehuset har etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-8, punkt 2, utdanning av helsepersonell. Det vises også til helsepersonellovens § 3, definisjon av helsepersonell, jf § 48 Autorisasjon. Utdanningsstrategien omfatter også profesjoner i sykehuset som yter helsehjelp hvor autorisasjon eller lisens ikke er påkrevd.
- Utdanning av helsepersonell fra videregående skole, fagskole, høyskole og universitet, samt sykehusets egne ansatte.

Strategien omfatter ikke kompetanseutvikling for annet personell enn helsepersonell, og ikke utvikling av lederkompetanse. Dette omfattes av sykehusets HR-strategi. Sykehuset har videre en egen Strategi for pasient- og pårørendeopplæring.

Konkretisering av de overordnede mål i strategien skal nedfelles i en handlingsplan for utdanning ved sykehuset.

2. Visjon

Oslo universitetssykehus - den ledende utdanningsarenaen i spesialisthelsetjenesten

3. Prinsipper

Utdanningsvirksomheten ved Oslo universitetssykehus bygger på følgende prinsipper:

1. Utdanning skal komme egne medarbeidere til gode. Dette medfører at arbeidsgiver legger forholdene til rette, men også at medarbeidere selv må ta ansvar for egen kompetanseutvikling.
2. Utdanningsvirksomheten skal være kunnskaps- og forskningsbasert, av høy faglig og pedagogisk kvalitet og gjenspeile den medisinske og helsefaglige utvikling. Utdanningene skal være innovative og fremtidsrettete og raskt fange opp endrede behov, samt ta i bruk faglige og teknologiske nyvinninger. Dette forutsetter utvikling av god endringskompetanse hos studenter og ansatte.
3. Utdanningstilbudet skal gis i tråd med myndighetenes krav til utdanning for de ulike fagområder, og innenfor helsepolitiske områder der Oslo universitetssykehus har et særskilt ansvar. Dette gjelder for eksempel universitetsutdanning i medisinske fag. Utdanning skal foregå i nært og forpliktende samarbeid med universiteter og høyskoler, samt videregående skoler og fagskoler. Sykehuset skal identifisere behov for endringer i utdanningstilbudet og formidle disse behovene til utdanningsinstitusjonene.
4. Utdanning er et lederansvar. Sykehusets utdanningsvirksomhet skal være tett integrert med klinisk virksomhet, forskning og innovasjon. Utdanningstilbudet skal ha tilstrekkelig kapasitet til å imøtekomme pasientenes og samfunnets behov, i henhold til prinsippet om å tilby likeverdige helsetjenester. Utdanningsaktivitet og -kvalitet skal dokumenteres i samarbeid med ansvarlige utdanningsinstitusjoner.
5. Utdanning skal organiseres i samsvar med gjeldende lover og regler. Utdanning skal ha fokus på kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier. Utdanning skal bygge på helseforetakets verdigrunnlag og inneholde etisk refleksjon og vurdering av skikkethet.
6. Utdanning skal være et virkemiddel for å beholde og rekruttere medarbeidere. Utdanning er verdiskapende og kulturbyggende for organisasjonen.
7. Utdanning skal komme alle pasienter og pårørende til gode. Pasienterfaringer skal være en sentral del av utdanningen, og det skal legges vekt på hvordan man møter minoritetspasienter.
8. Utdanning skal være både profesjonsrettet og tverrfaglig. Utdanning skal stimulere til samarbeid og sikre grunnleggende samhandlingskompetanse.
9. Utdanning skal ha et internasjonalt perspektiv i form av utveksling og overføring av kompetanse.

5. Strategiske mål

a. **Utdanningens betydning skal synliggjøres og utgjøre en tydelig del av sykehusets profil.**

Utdanningsaktiviteten må organiseres og tilrettelegges på en slik måte at det enkelte fagområde gis mulighet til å gi et faglig forsvarlig tilbud til pasienter, pårørende og studenter. Linjeansvaret for utdanning og delegering av ansvar for utdanningsaktiviteter må være tydelig i organisasjonen. I samarbeid med Universitetet i Oslo må det konkretiseres hvilket ansvar og hvilke koordineringsoppgaver som tilligger henholdsvis linjeledere i sykehuset og semesterledere eller andre fagansvarlige ved Det medisinske fakultet, herunder koordineringsansvar ved problematikk som oppstår på tvers av klinikk- og avdelingsstrukturer.

Forholdene skal legges til rette slik at medarbeiderne får brukt og videreutviklet sin kompetanse. Sykehusets klinikker og avdelinger skal ha egne planer for videre- og etterutdanning av ansatte. Det skal rapporteres på bakgrunn av disse. Den enkelte enhet skal sørge for at egne medarbeidere blir ivaretatt og fulgt opp gjennom utdanningsplaner og interne etterutdanningsprogrammer, som eksempelvis klinisk stige. Obligatorisk undervisning skal tydelig fremkomme i aktuelle tjenesteplaner og turnuser.

Sykehuset skal ha et utdanningsutvalg som skal være et rådgivende organ i strategiske utdanningsspørsmål. Utvalget gir råd til administrerende direktør, Universitetet i Oslo og samarbeidende høyskoler.

b. **Oslo universitetssykehus skal legge til rette for gode utdanningsløp**

Sykehuset skal ivareta utdanning for alle relevante fagområder/spesialiteter, skape et godt læringsmiljø og i tillegg tilby kvalitativt gode praksisplasser.

Sykehuset skal tilrettelegge for utdanningsløp som gir både spesialist- og forskerutdanning, samt for masterutdanning for medarbeidere med helsefaglig utdanning.

Sykehuset skal legge til rette for fullstendige kliniske utdanningsløp innenfor spesialistutdanning av leger. Sykehuset skal sørge for at det finnes gode og velfungerende rotasjonsordninger for leger i spesialisering mellom ulike lokalisasjoner, avdelinger og klinikker, samt mellom Oslo universitetssykehus og andre sykehus og primærhelsetjenesten.

Sykehuset skal, i samarbeid med utdanningsinstitusjoner, sikre at utdanningene i fremtiden dekker sykehusets og samfunnets behov for kompetanse og være en pådriver i forhold til å etablere eventuelle nye helsefaglige utdanninger.

Sykehuset skal etablere en ordning for helsefagarbeiderlærlinger.

Sykehuset skal ivareta utdanning av alle studenter på en god måte ved å legge til rette for gode systemer for mottak og oppfølging av studentene.

c. **Vi skal arbeide for å synliggjøre ressursbruk og sikre adekvat ressurstilgang til utdanning**

Sykehuset skal tilstrebe å synliggjøre ressurser brukt til utdanning. Ressursene skal stå i forhold til de målene sykehuset har når det gjelder omfang og kvalitet på utdanningsaktivitetene.

Sykehuset skal sørge for definerte og tilstrekkelige arealer til utdanningsformål, inkludert egnede kliniske undervisningsrom der pasienter behandles. Det må være tilstrekkelig med lærekrefter og arealer for å ivareta utdanning på det høye nivå som forventes.

Sykehuset skal arbeide for flere delte eller kombinerte stillinger mellom sykehuset og utdanningsinstitusjonene.

d. **Vi skal dokumentere aktivitet og kvalitet på utdanningsvirksomheten**

Sykehuset skal måle seg selv på utdanning, og utdanningsaktiviteten skal rapporteres regelmessig. Sykehuset skal identifisere, utvikle og implementere indikatorer for måling av utdanningsaktivitet og utdanningenes kvalitet.

Sykehuset skal i samarbeid med universiteter og høyskoler styrke og videreutvikle gode evalueringssystemer for utdanning, gjennom undervisning og systematisk oppfølging av studentevalueringer.

Avdelinger og seksjoner i sykehuset skal tydelig definere hvem som har ansvaret for oppfølging av studentene i praksis (praksisveiledere).

Sykehuset må i samarbeid med videregående skoler, fagskoler, universiteter og høyskoler sikre at utdanning følger gode pedagogiske prinsipper. Sykehuset skal bidra til en systematisk utvikling av veilederkompetanse og -modeller, samt øke antall ansatte med veilederkompetanse innen alle yrkesgrupper hvor dette er relevant.

Kvaliteten på videreutdanning av leger skal vurderes gjennom systematisk oppfølging av de medisinske spesialitetskomiteenes tilbakemeldinger på alle relevante nivåer.

e. **Vi skal ta i bruk nye læringsarenaer**

Sykehuset skal videreutvikle nye læringsarenaer som simulering, e-læring, telekommunikasjon, poliklinikker, studenttette poster, dagposter og andre tverrfaglige læringsarenaer. Læringsarenaer som bygges opp som følge av samhandlingsreformen vil være svært sentrale; som eksempelvis kommunale akutte døgnposter, sykehjem og pasientens hjem.

Oslo universitetssykehus skal bistå samarbeidende sykehus og Oslo kommune med ulike former for kompetansedeling og praksisopplæring for å sikre god samhandling i helhetlige pasientforløp.

f. **Utdanning skal ha et internasjonalt perspektiv**

Oslo universitetssykehus skal legge til rette for internasjonalt samarbeid som omfatter ansatte og studenter, og være en attraktiv og interessant samarbeidspartner for

utenlandske utdanningsinstitusjoner. Sykehuset skal også dele sin kunnskap og kompetanse med utviklingsland.

g. Fokus på likeverdige helsetjenester skal gjenspeiles i utdanningsvirksomheten

For å ivareta minoritetspasienters behov og fremme likeverd skal sykehuset legge til rette for at ansatte har nødvendig tilleggskompetanse når det gjelder kulturforståelse, tverrkulturell kommunikasjon og grunnleggende kjennskap til migrasjonshelse.

h. Pasient- og brukermedvirkning skal være integrert i utdanning

Sykehuset skal være en pådriver overfor utdanningsinstitusjonene for at brukermedvirkningens filosofi og metodikk inkluderes i utdanningsprogrammene.

Med bakgrunn i sine erfaringer med helsetjenesten er pasient- og brukerrepresentanter naturlige deltagere i utviklingen av eksisterende og nye utdanninger fremover.

^[1] Forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, FOR-2010-12-17-1706